

Aan STASDEF
Van PDGB
Afgestemd met HDFC, DJZ, DCo
In afschrift aan MINDEF

TER BESLISSING

Datum

5 juli 2023

Onze referentie

BS2023020150

Opgesteld door

██████████
████████████████████
██████████
████████████████████
M + ██████████
██████████@mindef.nl

Aantal bijlagen

3

Nota

Resultaten Commissie van Onderzoek en Advies naar meldingen van vermoeden van misstanden bij de COID

Aanleiding

Op 16 juni 2023 ontving Defensie het rapport van de Commissie van Onderzoek en Advies die een cultuur- en leeronderzoek verrichtte naar meldingen van het vermoeden van misstanden bij de afdeling onderzoek van de Centrale Organisatie Integriteit Defensie (COID). Het onderzoek beslaat de periode 1 januari 2020 tot en met 1 mei 2023.

U heeft toegezegd de Kamer te berichten over de resultaten van het onderzoek (Kamerstuk 36 200 X, nr. 50).

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd:

- De conclusies en de aanbevelingen van het onderzoek over te nemen.
- De COID in staat te stellen door te pakken op de ingeslagen weg naar verbetering en daarbij extra ondersteuning te bieden.
- De Kamer te schetsen dat Defensie ook in de toekomst voor de opgave blijft staan om zo zorgvuldig mogelijk te balanceren tussen komen tot oplossingen rondom een melding en recht doen aan alle betrokkenen.
- Daartoe akkoord te gaan met bijgevoegde Kamerbrief.
- Het rapport van de Commissie zo compleet mogelijk naar de Kamer te sturen.

Kernpunten

De Commissie schrijft niet gestuit te zijn op integriteitsschendingen of misstanden. Zij ziet wel drie factoren die bijdroegen aan de ervaren sociale (on)veiligheid en daarmee van invloed waren op de professionaliteit van de werkwijze binnen de afdeling onderzoek van de COID:

- De professionele attitude bij de afdeling onderzoek;
- De basis van kaders, procedures en protocollen bij de afdeling onderzoek en de niet-eenduidige SG-Aanwijzing 989 over interne (voorval)onderzoeken;
- Het verloop van het meldproces.

U volgt de elf aanbevelingen van de Commissie op om zowel rekenschap te geven van de conclusies uit het rapport, als de COID en Defensie als geheel in staat te stellen om verder te verbeteren. De belangrijkste maatregelen zijn:

- De COID gaat door met het implementeren van reeds getroffen maatregelen. Zo stimuleert het management een open klimaat waar collega's inzichten met elkaar delen en er meer aandacht is voor ontwikkelbehoeften. De samenwerking tussen teams en afdelingen is versterkt; procedures en werkwijzen worden verder uitgewerkt. Managers van de COID gaan in een gezamenlijk leiderschapsontwikkelingstraject.

- De COID krijgt de opdracht de toegang tot onderzoeksgegevens te beperken tot functionarissen die daarbij actief betrokken zijn geweest of nu moeten zijn, zodat zeker wordt gesteld dat de COID zorgvuldig omgaat met gegevens.
- Defensie stelt aanvullende personele capaciteit voor de COID beschikbaar om de aanbevelingen uit te voeren.
- In de actualisatie van de SG-Aanwijzing 989 neemt Defensie verbetervoorstellen van de Commissie mee.
- Defensie zet reeds in op leiderschapsontwikkeling en gaat hiermee door. Defensie laat aanvullende trainingen voor leidinggevenden ontwikkelen over hoe zij met meldingen moeten omgaan.

Defensie staat na meldingen voor de opgave om te komen tot helderheid en oplossingen, maar tegelijkertijd evenredig recht te doen aan alle betrokken belangen en partijen. Dit vraagt tijd en aandacht en het exacte verloop van het meldproces is moeilijk te voorspellen, zo ook in de door de Commissie onderzochte zaak. Bij een klokkenluidersmelding dient in beginsel een onderzoek te worden uitgevoerd, om zo de juistheid van de melding na te gaan en zo nodig maatregelen te treffen. Hierin moet met de redelijke belangen van alle betrokkenen rekening worden gehouden. Volgens de Commissie leidde het toekennen van de klokkenluidersstatus tot verkramping bij de COID, waardoor zij niet in staat was tot verbeteren. Deze spagaat blijft bestaan rondom klokkenluidersmeldingen.

Toelichting

Financiële overwegingen

Aanvullende personele capaciteit voor de COID wordt gefinancierd uit het budget van de Bestuursstaf.

Juridische overwegingen

Er is geen sprake van juridische overwegingen anders dan verwoord in de Kamerbrief.

Communicatie

Dco stelt een korte woordvoeringslijn op die u separaat ontvangt. Medewerkers van de COID worden door de waarnemend SG op de hoogte gesteld van het rapport en uw reactie.

Overwegingen Beleid/Overwegingen Uitvoering

De COID heeft enige tijd nodig om de opslag van onderzoeksgegevens structureel conform de opdracht technisch te implementeren.

Politieke context

U informeerde de Kamer op 4 oktober 2022 over de instelling van het onderzoek en op 3 februari 2023 over de wijziging van de reikwijdte van het onderzoek (Kamerstukken 36 200 X, nr. 50 en nr. 66). Op 3 februari 2023 beantwoordde u schriftelijke vragen van de leden Omtzigt (Omtzigt) en Jasper van Dijk (SP) over een klokkenluiderszaak bij de Centrale Organisatie Integriteit Defensie (Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2022-2023, nr. 1455).

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

Persoonsgegevens van de steller en ondertekenaar worden gelakt vanwege bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

DE PLAATSVERVANGEND DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

